

(Dokonč. zo str. 1)

Kalendár nás núti ukončovať práce na rozvojovom programe obce

Výstavba telocvične ZŠ

V tomto roku sme prestavali 2 mil. Sk, ktoré sme dostali od štátu na výstavbu telocvične pri základnej škole. Viac prostriedkov sme na túto stavbu v tomto roku nedostali.

Oprava cintorínov

Cintorín v Buziciach sme rozšírili, vybudovali sme oporný múr na strane od záhradok a na strane od širokorozchodnej trate.

Dve strany oplotenia sme opatрили železnými stĺpkami s poplastovaným pletivom, na čelnú stranu sme osadili kovové oplotenie a vydláždili sme prístupové chodníky. Dva cintoríny sme tak dali do náležitého poriadku.

Tretí, v časti Všechnsvätých, na ktorom sme vybudovali Dom smútku, bude zahrnutý do plánu prác na r. 2003.

Výstavba chodníkov

V tomto roku sme budovali chodníky na štyroch miestach. Ukončili sme časť chodníka na Hlavnej ulici v úseku od Topolovej ulice po križovatku na Kokšovskej ulici a v časti Košťany v úseku od predajne potravín po hranicu s obcou Geča.

Vybudovali sme chodník na veľmi kritickom úseku pre bezpečnosť chodcov na Kokšovskej ulici v časti Bernátovce.

V areáli Drobnej prevádzkárne za kostolom v časti Všechnsvätých sme vybudovali prístupové chodníky so zámkovou dlažbou.

Výstavba pevných plôch pri pošte

V tomto roku sme vybudovali parkovisko pri pošte, ako aj prístupový chodník okolo budovy pošty a predajne potravín.

Obnova fasády na obecných budovách v časti Všechnsvätých

V areáli drobnej prevádzkárne sme obnovili omietku na fasádach, vybudovali ochranné soklíky a ešte v tomto roku chceme dať na fasádu nové nátery a natrieť strechu na týchto objektoch.

Autobusové zastávky

V časti Košťany sme vybudovali novú zastávku SAD. Drevená časť konštrukcie bude osadená v mesiaci októbri. Rovnako bude osadením drevenej časti konštrukcie ukončená aj autobusová zastávka pri cintoríne v časti Bernátovce.

Ovodenenie ulíc

V súčasnosti ešte prebiehajú práce na od-

vodnení Staničnej ulice v časti Košťany. Po vybudovaní odvodňovacích priekop na tejto ulici ešte plánujeme rovnakým spôsobom odvodniť aj časť ulice Na Ortášoch v časti Buzice. Odvodnili sme aj Kostolnú ulicu v časti Všechnsvätých, kde vznikali veľké problémy so zaplavovaním rodinných domov predovšetkým pri silných privalových dažďoch.

Oprava miestnych komunikácií

Na viacerých miestach sme opravili poškodené či prerezané miestne komunikácie. Pokiaľ nám to finančné možnosti dovoľia, chceme ešte v tomto roku niektoré komunikácie opraviť, najmä plochu pri pošte a niektoré prerezávky ciest.

Ing. Milan Tóth
Starosta obce

(Dokonč. zo str. 1)

Chcem poďakovať...

najväčšie poďakovanie. Poďakovanie patrí tiež ostatným pracovníkom a pracovníčkam obecného úradu, ktorí úspešne zvládajú neustále pribúdajúce kompetencie na obce, čo znamená stále viac práce a zodpovednosti.

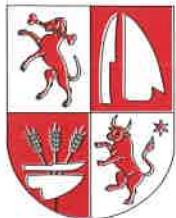
Veľmi dôležitá pre dosiahnutie úspechov je spolupráca starostu obce a obecného zastupiteľstva. Môžem smelo konštatovať, že takáto spolupráca tu počas celého volebného obdobia bola.

Zasadnutia obecného zastupiteľstva boli vždy veľmi kultivované a poslanci vždy plne podporovali zámery rozvoja obce. K prerokovaným problémom zaujímali vecné a kvalifikované stanoviská. Mnohí z nich veľmi nezištne a ochotne vypomáhali pri rôznych prácach (Dom smútku, Park prof. Hlaváča), ale aj pri rôznych kultúrnych podujatiach. Vysoko si cením prácu poslancov a touto cestou sa im za ich prácu chcem verejne poďakovať, tiež kontrolórovi obce F. Horváthovi za jeho odborné stanoviská najmä k prerokovávaným otázkam rozpočtu obce.

Ďakujem všetkým tým našim občanom, ktorí boli za uplynulé štyri roky zamestnaní v našej obci ako pracovníci VPP. To oni fyzicky vykonávali práce na skrášení našej obce a prispeli tak k jej lepšiemu vzhľadu.

Chcem sa touto cestou pri príležitosti ukončenia volebného obdobia poďakovať predovšetkým Vám občanom za vašu dôveru, ktorú ste mi dali ako starostovi obce. Verím, že som Vás nesklamal. Chcem vám poďakovať za vaše pochopenie a podporu počas celého volebného obdobia. Bolo mi ctou, že som Vám na základe Vášho rozhodnutia mohol uplynulé volebné obdobie slúžiť.

Ing. Milan Tóth
starosta obce

VALALICA

obecné noviny

Ročník VIII.

Číslo 3, október 2002

Cena: 5,- Sk

V čísle: * Prehľad prác vykonaných za obdobie 1998–2002 * Kalendár nás núti... * Chcem sa poďakovať... * Pomník prof. Hlaváča * Kto bol prof. Hlaváč * Spoločenská kronika * Zo života školy * Pribudli nám kompetencie... * Ako chceme riešiť havarijný stav... * Valalický jarmok * Valalickí výtvarníci sa prezentovali * Komunálne voľby budú na Mikuláša * Občan a životné prostredie * Desať rokov Mikroregiónu HORNÁD * Žiadosti o výpis z registra trestov * Informácie pre držiteľov psov * Slovo k stavebníkom * Drobné stavby * Začína tvorivá práca Zastupiteľstva... * Rozvoj vidieka * Ako sme volili * Šport *

Kalendár nás núti ukončovať práce na rozvojovom programe obce

Vzhľadom na pokročilý čas sa postupne utlmuje pracovný ruch v našej obci pri prácach na rozvojovom programe. Okrem času je dôvodom na ukončovanie prác aj ukončenie pracovného pomeru s pracovníkmi na verejno-prospešných prác (VPP). Samozrejme, vyčerpali sme aj tohoročné finančné prostriedky, ktoré sme mali k dispozícii na rozvoj obce.

Dovoľte mi informovať Vás, vážení občania, o stave tohoročne vykonávaných prác.

Obecný vodovod

V tomto roku sme vybudovali 50 vodovodných prípojok a napojili sme 60 domácností. Vybudovali sme časť vodovodnej vetvy pod vybudovaným chodníkom na Kokšovskej ulici. Podstatné však je, že ešte v tomto roku, v priebehu mesiacov október, november vybudujeme cca. 2 km vodovodu na časti Kokšovskej ulice a na Okružnej ulici v Bernátovciach, keďže v časti Bernátovce je doposiaľ vybudovaná výrazne najmenšia dĺžka vodovodu. Rovnako chceme v tomto roku

Park Prof. Hlaváča po dokončení – pohľad z kostolnej veže.

urobiť pretlak popod štátnu cestu a prepojiť tak Topoľovú a Hlavnú ulicu.

(Pokrač. na str. 2)

Komunálne voľby budú na Mikuláša

Rok 2002 je posledným rokom volebného obdobia v samospráve miest a obcí 1998–2002. Predseda NR SR vypísal nové voľby na poslancov obecných a mestských zastupiteľstiev a na starostov obcí a primátorov miest na dni 6. (piatok) a 7. (sobota) decembra 2002.

Zásadnou zmenou oproti dnešnému stavu je znížený počet poslancov v obecných a mestských zastupiteľstvách. Podľa novelizovaného zákona o obecnom zriadení sa zmena počtu poslancov, ktorí budú volení na nasledujúce volebné obdobie 2002–2006 výrazne prejaví aj v našej obci. Počet

poslancov z dnešných 25 sa zníži na 11. Obecné zastupiteľstvo schválilo rozdelenie týchto 11 poslancov medzi jednotlivé časti obce v pomere podľa počtu obyvateľov nasledovne: Buzice 4 poslancové miesta, Bernátovce 3, Všetehsvätých 2 a Košťany 2 poslancové miesta.

Volebné okrsky tak ako boli v parlamentných voľbách, aj v komunálnych budú pre časť Buzice a Bernátovce v budove Materskej školy v Buziciach a pre časť Všetehsvätých a Košťany v budove obecného úradu.

Chcem poďakovať...

Vážení občania,

Prežívame posledné týždne volebného obdobia 1998–2002. Patrí sa mi zložiť Vám účty zo svojho pôsobenia vo funkcii starostu. Prehľad prác, ktoré boli vykonané v našej obci za uplynulé 4.-ročné obdobie je uvedený v inom mieste týchto novín. Občan podľa toho môže posúdiť, či sa za toto obdobie urobilo dosť alebo málo.

Dovoľm si vyjadriť svoj názor, že vzhľadom na finančné a kapacitné možnosti sme neurobili pre skrášlenie našej obce a zlepšenie podmienok života málo. Naši občania mali možnosť počas celého štvorročného obdobia nás vidieť, že sme v obci stále pracovali, často na viacerých miestach súčasne. Na maximálnu možnú mieru sme pritom využívali možnosti zamestnávania našich nezamestnaných na verejno-prospešné práce. Organizačné zvládnutie i materiálne zabezpečovanie veľkého počtu pracovníkov VPP kládlo na nás neúmerne vysoké nároky a bolo to pre nás veľmi vyčerpávajúce. Veď len v roku, keď sme budovali park prof. Hlaváča sme zamestnávali až 75 pracovníkov na VPP. Popri týchto rôznych stavebných prácach sme však museli riadne zabezpečiť svoje ostatné úradné povinnosti a zabezpečiť riadny chod obce. Neľutujeme však svoje úsilie. Naopak, ak sa pozrieme po obci a vidíme výsledky svojej práce, máme z toho dobrý pocit. Rád by som veril, že tento dobrý pocit má väčšina našich občanov.

Som si tiež plne vedomý, že sa nájdu aj takí, ktorí výsledky a našu snahu budú spochybňovať či znevažovať. Všetkým naraz sa však vyhovieť nedá, pretože problémov na riešenie je veľmi veľa a naše možnosti sú a zrejme aj budú obmedzené.

Všetko pozitívne, čo sme za uplynulé štyri roky dosiahli, je výsledok kolektívnej práce. Je radosť pracovať s takými spolupracovníkmi, ktorí sú odborníci a na ktorých sa vždy môžete plne spoľahnúť. Za takýchto považujem najmä svojich najbližších kolegov – zástupcu starostu Ing. Petrika a pani Jolanu Matašovou. Im patrí moje

(Pokrač. na str. 2)

Tohtoročný jarmok, ktorý sa uskutočnil v sobotu 17. augusta 2002 sa znova vydaril. Program Valalických jarmokov je v podstate stabilizovaný. Bol vytvorený priestor pre kultúrny program, ľudové remeslá, výstavu vodnej, okrasnej, hrabavej hydiny a exotického vtáctva a samozrejme pre predajné

bolová, generálny konzul ČR a čestný občan našej obce Dr. Ing. Josef Byrtus, prednosta Okresného úradu Košice-okolie Luboš Pástor a starostovia susedných obcí.

Celé podujatie tak, ako aj po minulých rokoch, výborne modelovala p. Eva Výrostková, učiteľka ZŠ.

Podujatie organizačne zabezpečoval obecný úrad za pomoci poslancov obecného zastupiteľstva a pracovníkov obce za čo im patrí poďakovanie.

Zvlášť úprimné poďakovanie patrí sponzorom Valalického jarmoku, vďaka ktorým aj v tomto roku bolo podujatie zorganizované na vysokej kultúrno-spoločenskej úrovni.

Vďaka patrí týmto sponzorom:

E. Tomečkovi – firma TOMAK s.r.o, SVIP s.r.o Košice, Betox s.r.o Košice, Autoškola Nemeč Košice, ZIPP Geča, Pekáreň – p. Marta Oravcová, Valalíky, ODOS s.r.o Valalíky, A. Matisová Geča, Miloš Tkáč Valalíky, Pekáreň FROM s.r.o Valalíky, Kamenárstvo Šofranko Košice, Pohostinstvo Jakabová, Agrochov – MVDr. Kužma, Ing. L. Vinca – Stavbár club, Lekáreň Prameň, Potraviny – Majorošova, Potraviny – Eliášová, Potraviny – Seman, Kovošrot – L. Vinca, Zelenina-Ovocie – Takačová, Sklad piva – Anderovský, Elektro DIANA, Markitex Valalíky, Potraviny – Jakabová, ASA FURA Košice.

Programom osláv vystúpila ja detská folklórna skupina VIRGANEK zo Skároša.

Najmladšia paličková čipkárka si to tiež chcela skúsiť.

stánky a stánky s občerstvením, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou takýchto podujatí.

V kultúrnom programe vystúpili – detský folklórny súbor Virgánek zo Skároša a z Košíc, humoristicko-zábavná skupina Ščamba z Trsteného p/H, country skupina Veslári s tanečnými ukážkami, dychová hudba z Trsteného p/H, ľudová rozprávačka „Araňa“ a miestna spevácka skupina.

Vyvrcholením jarmoku tak ako v minulosti aj teraz bola tombola, kde prvou cenou bol farebný televízor, druhou horský bicykel a tretou zlatý prsteň, ale aj ďalších 17 hodnotných cien.

Medzi významných hostí tohtoročného jarmoku patrili poslankyňa NR SR Mária Sa-

Zvieratka sú vždy zaujímavé najmä pre deti.

Generálny konzul ČR – p. Josef Byrtus a poslankyňa NR SR – Mária Sabolová sa zaujímali o ľudové remeslá.

Spoločenská kronika obce

UZAVRELI MANŽELSTVO

Ing. Michal Výrostko, Buzice
Terézia Kolaříková, Čaňa

Miloš Pusztai, Gyňov
Jaroslava Tkáčová, Bernátovce

Miloš Chudý, Partizánske
Danka Bakšiová, Buzice

Imrich Brada, Košice-Poľov
Blanka Fečková, Valalíky

Radoslav Matis, Valalíky
Alena Čornáková, Valalíky

NOVÍ OBČANIA

Nicola Dobošová, Buzice

Boris Gerát, Buzice

Marek Palenčár, Buzice

Kristián Čury, Buzice

Karolína Sajková, Bernátovce

Tibor Horváth, Bernátovce

Marek Tužák, Bernátovce

Matúš Béreš, Bernátovce

Marek Spišák, Bernátovce

Tomáš Pribula, Bernátovce

Marcela Pechová, Vsechsvätých

Štefan Eliáš, Vsechsvätých

Matej Juhás, Vsechsvätých,

René Žiga, Vsechsvätých

Andrej Horváth, Košťany

Patrik Živčák, Košťany

Alex Galan, Košťany

NAVŽDY NÁS OPUSTILI

Mária Lacková, 82-ročná
Buzice, Zvoničná 52

†

Štefan Horváth, 64-ročný
Buzice, Hlavná 70

†

Milan Sedlák, 55-ročný
Buzice, Podlesná 36

†

Juliana Gažíová, 79-ročná
Bernátovce, Okružná 36

†

Margita Lacková, 77-ročná
Bernátovce, Hlavná 120

†

Anton Pecha, 45-ročný
Vsechsvätých, Hlavná 158

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

V školskom roku 2002/2003 pedagogickí zamestnanci sústredia svoje úsilie na plnenie aktuálnych úloh vyplývajúcich z koncepcných materiálov, národných programov a ostatných školských dokumentov. Obsah vzdelávania zamerať na poznatky potrebné pre život.

Výchova a vzdelávanie uskutočňovať zmenou metód, technológie vzdelávania, výchovy a riadenia týchto procesov. Dôraz klásť na celok, na pochopenie vzťahov a súvislostí vo vnútri predmetu. Vo výchovnej práci v popredí bude výchova v duchu humanizmu, podpory duševného zdravia, vzdelávanie v oblasti ľudských práv. Vo všetkých predmetoch, osobitne však v spoločenskovedných a jazykových upevňovať vedomie priateľstva k iným národom.

V školskom roku 2002/2003 vytvárajú podmienky pre organizovanie kurzových foriem vyučovania najmä lyžovania, ochrany človeka a prírody a pobytu v prírode.

V spolupráci s OcÚ a inými občianskymi združeniami postupne zabezpečit' dostavbu a prevádzku školskej telocvične a rekonštrukciu

a údržbu športovísk školy v súlade s rozvojom materiálneho technického zabezpečenia športu.

Zvýšenú pozornosť budeme venovať handikapovaným deťom, deťom zo znevýhodneného prostredia. Zabezpečíme výchovno vzdelávaciu činnosť a aktívny oddych detí v priebehu celého kalendárneho roka prostredníctvom záujmovej činnosti.

V školskom roku 2002/2003 nastúpilo 44 žiakov do I. ročníka, na iné školy prestúpilo 27 žiakov. Celkom navštevuje našu školu 577 žiakov, 237 žiakov na I. stupni, 340 žiakov na II. stupni. Na škole je zriadený ŠKD, navštevuje ho 28 detí.

Riaditeľstvo školy a pedagogickí pracovníci všetkým žiakom prajú v novom školskom roku 2002/2003 veľa zdravia, trpezlivosti a elánu.

E. Výrostková

Materská škola Vsechsvätých

Je trojtriednu MŠ s celodennou starostlivosťou a možnosťou poľdenného pobytu. MŠ je umiestnená v novej typizovanej budove. Každá trieda má vlastný vchod a šatňu s hygienickým zariadením. Budova má vlastnú školskú jedáleň, z ktorej sa strava rozváža do MŠ Buzice a MŠ Geča. K budove prislúcha školský dvor s pieskoviskom a základným nariadením. Priestor na poschodí slúži pre triedu najstarších detí a telocvičňu.

V školskom roku 2002/2003 je zapísaných 56 detí:

5 – 6 roč.	26 detí
4 – 5 roč.	17 detí
2 – 3 roč.	13 detí

celkom: 56 detí

Zaškolené sú aj deti rómske:	5 detí
Personál MŠ:	6 učiteľov
vedúca ŠJ:	1
kuchárky:	2
upratovačky:	2

Pracovná doba v MŠ je od 6.30 do 16.30 h.

V spolupráci s obecným úradom je potrebné previesť opravu WC, opravu schodišťa

(Pokračovanie na str. 5)

ZO ŽIVOTA ŠKOLY

(Dokončenie zo str. 4)

na terase, opraviť pokazené lavičky. Je potrebné previesť revíziu elektrických spotrebičov, hasiacich prístrojov a hydrantov.

Materská škola Buzice

Materská škola vo Valalikoch-Buziciach je dvojtriedna. V školskom roku 2002/2003 je zapísaných 52 detí. Prevádzku v ňom riadi, usmerňuje a finančne zabezpečuje Obecný úrad, metodicky usmerňuje Okresný úrad Košice-okolie – odbor školstva. MŠ poskytuje celodennú alebo poldennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od 3 do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou. Každá trieda má osobitný vchod so šatňou.

Jedáleň, spálňa a hygienické zariadenie slúži obidvom triedam. Kancelária riaditeľky je zároveň zborovňou a v nevyhnutných prípadoch slúži ako izolačná miestnosť. Škola nemá vlastnú kuchyňu, strava sa dováža motorovým vozidlom s MŠ Valaliky-Všechsvätých. Vykurovanie školy je zabezpečené plynovým ústredným kúrením. Škola má vlastný zdroj pitnej vody. Prevádzka predškolského zariadenia v pracovných dňoch od 6.45 do 16.30 h. MŠ vedie riaditeľka *Helena Štelclová*. Zastúpením je poverená *Kristína Vinclová*. Kvalifikovanosť učiteľiek je 100 %.

Personálne obsadenie: 4 učiteľky
upratovačka: 1
pomocná kuchárka: 1

Zákonom 416/2001 Zb. o prechode niektorých kompetencií v pôsobnosti orgánov školskej správy prešli niektoré kompetencie v oblasti školstva na obec.

V zmysle tohto zákona sa zriaďovateľom škôl a školských zariadení na území obce Valaliky stala obec. Okrem mzdových prostriedkov musí zo zákona obec zabezpečovať prevádzku škôl a školských zariadení. Obciam pribudli povinnosti a zodpovednosti.

Pribudli nám kompetencie...

Problém, ako je všeobecne známe, a ako som to naznačil aj v našich minulých obecných novinách je v tom, že školy prešli na obec vo veľmi zlom technickom stave a bez dostatočného množstva finančných prostriedkov na zabezpečenie ich prevádzky, o potrebných investíciách ani nehovoriac.

Školské zariadenia v našej obci sú typickým príkladom. V súčasnosti je havarijný stav vestibulu v Základnej škole a havarijný stav kotolne na pevné palivo.

Napriek mnohým písomným i osobným upozoreniam na potrebu urýchleného riešenia tohto stavu, napriek medializácii týchto problémov v novinách ba dokonca aj v televízii, doteraz sa v žiadnej zložke štátnej správy, počnúc Okresným úradom, Krajským úradom, Ministerstvom školstva a financí a Úradom vlády končiac, nenašli finančné prostriedky na riešenie tohto havarijného stavu.

Celá farcha zodpovednosti za dlhodobé neriešenie problémov v školstve bez akýchkoľvek finančných prostriedkov prešla zo štátu na obec. Všetky vyššie uvedené zložky sa striasajú zodpovednosti obrazne povedané pokrčením ramien.

O to ťažšia je situácia v našej obci. Každý sa dožaduje pomoci pri riešení svojich problémov. Situáciu zrazu niektorí pochopili tak, že obec je povinná hneď a teraz každému riešiť problémy. Nájdu sa aj takí,

ktorí nechcú vidieť a ani vedieť to, že zlá finančná situácia v štáte, veľká nezamestnanosť atď. musí sa odraziť aj vo finančnej situácii obce.

Za takéhoto stavu obecné zastupiteľstvo muselo určiť priority v riešení problémov obce a tým aj priority ich finančného zabezpečenia. To musí mať svoj odraz aj v zámere pôvodne plánovaných výdavkov na r. 2002.

Všetkým naraz sa nedá vyhovieť. Napriek tomu však verím v súdnosť a pochopenie väčšiny našich občanov, že riešiť sa musia predovšetkým veci, ktoré neznesú odklad. V danej chvíli je to riešenie problémov Základnej školy.

Ing. Milan Tóth
starosta obce

VALENTINA
grafické štúdio

Krivá 18 (4. posch.), Košice
Tel.: 6806 144

ponúkame novú kolekciu
svadobných oznámení

Ako chceme riešiť havarijný stav v základnej škole, alebo ako sme dostali čierneho Petra do obce

Následkom dlhodobo neriešených problémov školstva zo strany štátu, ktorý až do 30. 6. 2002 spravoval všetky školy a zariadenia, napriek sústavným upozoreniam zo strany starostu i zo strany riaditeľa základnej školy, okresný úrad Košice-okolie nebol finančne schopný pokryť oprávnené požiadavky obce a včas odstrániť veľmi vážny, havarijný stav zariadení v našej základnej škole.

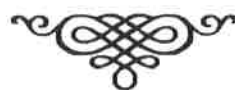
Praskliny na strope vestibulu ZŠ

Už 2 roky riaditeľ školy poukazoval na praskajúci strop vo vestibule školy. Následne zabezpečil podoprenie nosníkov na ktorých spočíva časť stropu drevenými podpormi. Ani tento stav nebol dostatočným impulzom pre Okresný úrad Košice-okolie, ktorý bol do 30. 6. 2002 zriaďovateľom základnej školy vo Valalikoch, aby vyriešil tento havarijný stav. V mesiaci máj tohto roku na základe odborného statického posudku vydal Odbor životného prostredia Okresného úradu Košice-okolie príkaz na uzavretie prístupu do vestibulu školy.

Dňa 27. júna vydal citovaný odbor životného prostredia rozhodnutie, ktorým nariadil Okresnému úradu Košice-okolie do 5 dní započat s odstraňovaním havarijného stavu, nakoľko „strop vestibulu je v pohybe a hrozí jeho nekontrolovateľné zrútenie“. Tento list došiel adresátovi – Okresnému úradu Košice-okolie 27. 6. 2002. Začiatkom mesiaca júla 2002 oznámil Okresný úrad, že od 1. 7. 2002 prišla zriaďovateľská faktúra školy na obec, preto nech tento problém rieši obec, Okresný úrad nemá žiadne finančné prostriedky na odstránenie havarijného stavu. Na odstránenie toho stavu je potrebné cca 370 tis. Sk. Ako som to uviedol na inom mieste, doposiaľ nenašli potrebné finančné prostriedky ani na Okresnom ani na Krajskom úrade ani na Ministerstve školstva ani na Ministerstve financií, dokonca ani na Úrade vlády.

Čo teda robiť?

Rozhodol som sa riešiť tento stav tak, že som našiel dodávateľa, ktorý je ochotný prácu vykonať a zároveň počkať s platbou niekoľko mesiacov, kým obec nezíska od štátu potrebné financie. Tento spôsob riešenia odsúhlasilo aj obecné zastupiteľstvo a dalo zároveň súhlas na prevzatie záruky za vyššie uvedenú platbu v prípade, že štát ani po mesiacoch neposkytne žiadané finančné prostriedky.

Pomník profesora Hlaváča slávnostne odhalený

Na počesť významného človeka, kňaza prof. Štefana Hlaváča, ktorý bol ťažko prenasledovaný a väznený v päťdesiatych rokoch a ktorý v rokoch 1951–52 pôsobil vo farnosti Všetechsvätých, bol vybudovaný a pomenovaný predkostolný park v našej obci a 10. augusta 2002 bol slávnostne odhalený ocom arcibiskupom Alojzom Tkáčom pomník prof. Hlaváča, ktorý obec vybuodovala v tomto parku.

Slávnostný príhovor starostu obce – Ing. Milana Tótha.

Na tomto peknom podujatí sa zúčastnilo mnoho našich občanov. K významným hosťom patrili: **dr. Ing. Josef Byrtus**, generálny konzul ČR v Košiciach, **profesor Juraj Bartusz**, akademický sochár a autor busty prof. Hlaváča, Ing. arch. **Martin Drahovský**, autor projektu pomníka, poslankyňa NRSR **Ing. Mária Sabolová** ako aj členovia Rodinného spoločenstva prof. Hlaváča z Michaloviec. So slávnostným príhovorom vystúpil starosta obce **Ing. Milan Tóth**. Peknú atmosféru dotvárala svojím vystúpením dychová hudba *Valaličanka*. Po odhalení sa konala večerná svätá omša, ktorú slúžil otec arcibiskup.

Úvodnú báseň „Taký bol Štefan Hlaváč“ predniesla **Helena Jakabová**.

Okamihy slávnostného odhalenia.

Po odhalení – požehnanie pomníka.

Z večernej Svätej omše.

Postavili sme dielo, ako trvalú spomienku na významného človeka

prof. Štefan Hlaváč

Prof. Štefan Hlaváč sa narodil v Budapešti 23. decembra 1903. Svoje detstvo až do odchodu do kňazského seminára strávil však v dedinke Kubrá, ktorá sa nachádza neďaleko Trenčína, vychovávaný u starých rodičov. Po skončení Gymnázia v Trenčíne študoval v kňazskom seminári v Košiciach, v Olomouci, kde bol 5. júla 1929 vysvätený za kňaza. Jeho kňazské pôsobenie sa spája predovšetkým s mestom Michalovce (od roku 1929), kde pôsobil ako profesor na tamjšom gymnáziu, kde mimochodom v roku 1933 založil aj katolícky skauting. Krátky čas pôsobil aj Humennom. Počas jeho pôsobenia v Michalovciach už začína jeho strastiplná cesta kňaza, prenasledovaného vtedajšou komunistickou mocou a štátnou bezpečnosťou. Na základe rozhodnutia štátnych úradov bol preložený do farnosti Všetechsvätých, kde nastúpil 25. februára 1951 ako administrátor. Obťažovaný a prenasledovaný štátnou bezpečnosťou však svoje pôsobenie v našej farnosti 10. septembra 1952 ukončil, keď pod zámienkou preloženia s farnosti Všetechsvätých bol prakticky vylákaný s farnosti a v Košiciach bol zatknutý štátnou bezpečnosťou. Väznený a vyšetrovaný bol vo väznici v Prešove, v Košiciach ale aj v Ilave, v Prahe na Pankráci a v Ruzyni. Bol odsúdený na tri roky väzenia a časť výkonu trestu odpracoval v ťažkých podmienkach v uhoľných baniach v severných Čechách v Podkrkonoší. V roku 1954 bol prof. Štefan Hlaváč so silne podlomným zdravím prepustený z výkonu trestu. Avšak aj naďalej ostro sledovaný vtedajšou mocou sa vrátil do svojej dediny Kubrá. Mal zákaz pôsobiť v pastoriácii a nemohol slúžiť sväté omše v hociktorom kostole. Poslednú časť svojho života strávil prof. Hlaváč na fare v Hermanovciach. Následky jeho dlhodobého pobytu vo väzení sa výrazne prejavili na jeho zdravotnom stave. Koncom roku 1982 sa jeho prúdko zhoršovalo. Svoju poslednú púť ukončil tento významný človek 11. februára 1983. Pochovaný je v obci Hermanovce.

Obdobie v ktorom si týmto spôsobom uctieame pamiatku na prof. Hlaváča sa časovo zhoduje s 50-tym výročím jeho pôsobenia vo farnosti Všetechsvätých. Prof. Hlaváč pôsobil u nás v roku 1951–1952. Naši občania v roku 2001 si pripomínali jeho pôsobenie u nás sériou viacerých článkov na pokračovanie v našich obecných novinách, keď z pera pisateľa Františka Sviatku zo Všetechsvätých sme sa mohli o tomto významnom človeku dozvedieť ešte niečo navyše než si môžeme prečítať z knihy Po priamych cestách.

V tomto roku 2002 si pripomíname 50-te výročie, keď prof. Hlaváč na príkaz štátnej

bezpečnosti 19. septembra 1952 bol nútený ukončiť svoje pôsobenie vo farnosti Všetechsvätých. Prof. Hlaváč venoval celých 7 strán svojej knihy spomienkam na svoje pôsobenie v našej farnosti.

Aj keď doba počas ktorej prof. Hlaváč pôsobil u nás je pomerne krátka necelé dva roky, mnohým našim veriaciom sa veľmi hlboko vryl do pamäti pre svoje príznačné vlastnosti – skromnosť, ľudomilstvo a neochvejná viera. Preto všetci s vďačnosťou a úctou si pripomíname výročie jeho pôsobenia u nás.

Aj vzhľadom na krátky čas jeho pôsobenia v tejto farnosti môžeme konštatovať, že tých sedem strán o nás nebolo až tak málo. Navyše posledné strany sú znovu venované spomienkam na veriaciach našej farnosti. Chcel by som pri tejto príležitosti vyjadriť presvedčenie, že vďačnosť a úcta v dnešný deň iste dávajú aj veriaci občania z Kokšov-Bakše, keďže dokončenie prác na výstavbe kostola v tejto obci sa konalo práve počas pôsobenia prof. Hlaváča. Pán prof. Hlaváč s láskou spomína aj na veriaciach z Geče, Čane a Gyňova, ktoré patrili v tom čase pod farnosť

Autor projektu pomníka – Ing. arch Drábovský aj fyzicky sa podieľal na jeho príprave.

Všetechsvätých. Každý, kto si prečítal knihu Po priamych cestách mi dá iste za pravdu, že celú životnú púť tohto významného kňaza možno nazvať jeho krížovou cestou, ako aj to, že snáď, že najťažší úsek krížovej cesty sa preňho práve vtedy, keď bol nútený odísť z farnosti Všetechsvätých.

Zásluhy majú mnohí

Využívam túto príležitosť na to, aby som sa poďakoval všetkým, ktorí majú zásluhu na tom, že vysnívaná myšlienka sa dnes stáva skutočnosťou. V prvom rade treba povedať, že bez spolupráce a vzájomného pochopenia obce s predstaviteľmi cirkvi nebolo možné toto dielo realizovať. Preto chcem v prvom rade poďakovať p. farárovi Jurajovi Kamasovi a arcibiskupskému úradu v Košiciach, že podporili myšlienku výstavby predkostolného priestoru. Chcem poďakovať p. Ing. arch. Mackovi, autorovi územného plánu a štúdie

predkostolného priestoru. Chcem poďakovať p. Jánovi Potočiarovi projektantovi zo SU-DOP-u Košice. Osobitne srdečne chcem poďakovať proj. Ing. arch. Martinovi Drahovskému a akademickému sochárovi Jurajovi Bartuzsovi za pomník a bustu prof. Hlaváča. Obidvaja páni veľmi ochotne a skutočne so srdcom vykonalí svoju prácu a to v relatívne veľmi krátkom čase, ktorý mali k dispozícii.

Je treba povedať, že dnešného parku by nebolo bez tých, ktorí priamo fyzicky sa podieľali na jeho výstavbe. Tu by som chcel s určitou hrdosťou konštatovať, že park prof. Hlaváča sme si (okrem pomníka – busty) vybudovali my sami, občania obce Valaliky. Boli to z 99-tich % naši občania zamestnaní verejno-prospešné práce. Myslím, že výstavba tohto parku, ale aj ostatná výstavba, ktorú v našej obci za pomoci týchto pracovníkov vykonávame je veľmi dobrým príkladom nato, ako užitočne využiť obrovský pracovný potenciál nezamestnaných. Osobitne by som chcel zdôrazniť a vyzdvihnúť skutočnosť, že viac ako 90 % týchto pracovníkov, ktorí realizovali výstavbu parku sú naši rómski spoluobčania. Práve tu mnohí z nich dokázali svoju zručnosť i osobnú zanietenosť, s ktorou túto prácu vykonávali. Za to si zaslúžia od nás všetkých úprimné poďakovanie.

Tak ako pri ostatných dielach aj pri tomto by sme neboli mohli práce zvládnuť bez dobrého a kvalifikovaného pracovného tímu najbližších spolupracovníkov, ktorý tvoril Ing. Š. Petřík, p. J. Maťašová, Ing. I. Hudý a p. Štefan Janočko. Tito menovaní svojimi odbornými vedomosťami a osobným zanietím zabezpečili odborné zvládnutie prác. Vďaka patrí našim poslancom p. Š. Kacvinskému, P. Jakabovi, M. Tóthovi, J. Buzogovi, Ing. M. Tkáčovi za elektrifikáciu práce.

Osobitné poďakovanie vyslovujem za práce na zhotovovaní oplotenia našim občanom p. F. Fabišikovi a F. Szunogyovi. Chcem sa tiež poďakovať aj pracovníčkam firmy AGRO Valaliky za prevedené práce pri výsadbe kvetinových záhonov.

Ďakujem tiež všetkým našim poslancom i poslankyniam, pracovníkom obce, všetkým ďalším nemenovaným občanom, ktorí akoukoľvek prácou prispeli k vytvoreniu tohto diela. Ďakujem všetkým našim spoluobčanom, ktorí aj dobrým slovom nás povzbudili pri našej práci.

Okolie nášho kostola tvorí park s pomníkom pomenovaným po významnom človeku, Jeho výstavbou sa vyriešilo veľmi veľa. Medziiným aj komunikačné prístupy peších a automobilov ku kostolu a do školy.

Postavili sme ho ako trvalú spomienku na významného človeka, ktorý pôsobil v našej obci. Prof. Hlaváč celý svoj život kráčal po ťažkej kľukatej a trninatej ceste ako to výtvarne vyjadril aj projektant Ing. Drahovský. Práve táto jeho trnistá cesta pri ktorej nikdy nezakopol, nikdy nezaváhal ho priviedla až na miesto, ktoré mu právom a zaslúžene patrí – na pomník. Toto je prejav našej ľudskej úcty a vďačnosti. Všemohúci iste pripravil preňho svoje odmeny tam vo večnosti.

z prejavu starostu obce (krátené)

Dychová hudba Valaličanka opäť najlepšia

Najlepšia dychovka v okrese Košice-okolie – Valaličanka.

Pri príležitosti Dňa baníkov v Poproči sa konala v sobotu 14. septembra aj súťažná prehliadka dychových hudieb okresu Košice-okolie. Súťaže sa zúčastnili dychová hudba z Poproča, z Trsteného pri Hornáde, zo Štósu a z Valalík. Kolektív dychovky z našej obce pod vedením p. Tomáša Morávka opäť potvrdil svoje kvality a získal na súťaži hlavnú cenu. K tomuto peknému úspechu Valaličanke srdečne blahoželáme.

Valalicki výtvarníci sa prezentovali

V dňoch 23. – 25.8.2002 v areáli hotela Sivec sa uskutočnil plenér výtvarníkov z okresu Košice-okolie. Podujatie zorganizovalo Košické osvetové stredisko. Celkom sa plenéru zúčastnilo 29 výtvarníkov, ktorí priamo na mieste maľovali obrazy, či tvorili svoje diela z kameňa a dreva.

Obec Valaliky mala zastúpenie tromi výtvarníkmi: Ladislavom Staňom st., Ladislavom Staňom ml., a Matúšom Leškom všetci z časti Bernátovce.

V nedeľu 25.8.2002 sa konali v Košickej Belej Belianske slávnosti za medzinárodnej účasti. Na týchto slávnostiach naši výtvarníci vystavovali svoje čerstvo vytvorené diela.

Inštruktormi plenéra boli známe osobnosti ako sú akademický maliar Štefan Roskovanyi a výtvarníci Dušan Baláz a Pavol Kvoriak z Košíc. Hostami podujatia boli maliari Sean Cane (Írsko) a Mykola Bodnár (Ukraina).

Obec Ždaňa oslávila 780-te výročie

Vlajkonoši sa viezli na dobovom dopravnom prostriedku – koči.

Obec Ždaňa oslávila v sobotu, 14. septembra 780-té výročie od prvej písomnej zmienky. Ždaňa bola ešte začiatkom minulého storočia významnou dedinou. Sídlili tu okrem iného aj okresný súd, z dávnejších čias sa spomína aj okresná väznica. Pri príležitosti tohto výročia vydala obec knihu o svojej histórii, ktorej autorom je Mgr. Štefan Kolivoško zo Sene. Slávnosť bola spojená so ždaňanským jarmokom ako aj s oslavou 10-tého výročia mikroregiónu Hornád.

Rekonštrukcia kotolne ZŠ na pevné palivo

Celá genéza vzniku problému a dožadovania sa jeho riešenia zo strany vtedajšieho zriaďovateľa Okresného úradu Košice-okolie je obdobná ako pri vestibule ZŠ. Obecný úrad zabezpečil projekt i stavebné povolenie na rekonštrukciu kotolne tak, aby bola vybudovaná nová kotolňa na plyn. Krajský úrad Košice na základe osobných i písomných intervencií starostu i riaditeľa školy zaradil stavbu do registra investičných akcií na rok 2002, avšak doposiaľ poskytol finančné prostriedky vo výške 200 tis. Sk., určené na obstaranie projektovej dokumentácie. Obdobne nepomohli osobné ani písomné žiadosti na ministerstvách ani na Úrade vlády a tak zase čierny Peter ostal v rukách obce. Na rekonštrukciu kotolne je potrebných vyše 4 mil. Sk, čo je značne vysoká suma a ktorú obec nemá.

Jediným východiskom v tejto situácii je skúsiť spojzdníť existujúcu kotolňu na pevné palivo aj za cenu, že znova to bude nepríjemné najmä pre najbližšie okolie školy.

Pre zmiernenie znečistenia ovzdušia bude základná škola spaľovať (ak to stav kotlov dovolí) ušľachtilejšie palivo, a to koks. Dodávateľ už nastúpil na nevyhnutné vykonanie prác. Zároveň však budeme aj naďalej požadovať prostriedky na urýchlené riešenie tohto stavu. Zostáva len dúfať, že dovtedy existujúca kotolňa vydrží.

Positívne trendy v nakladaní s odpadom sú už skutočnosťou

Zmena spôsobu platenia poplatkov za vývoz a likvidáciu odpadu začína pozitívne pôsobiť na správanie sa našich občanov pri nakladaní s odpadom.

Prvým znakom je podstatný nárast množstva vyvázaného odpadu. Kým pred zavedením nových poplatkov sme stačili vykonať vývoz tzv. ostatných odpadov (kuka-nádoby) za 2 dni, dnes z dôvodu nárastu odpadov potrebujeme na vývoz už 3 dni.

Výrazný nárast sme zaevidovali aj v tzv. triedenom odpade. Kým predtým sa vyviezli v rámci zberu triedneho odpadu 5 áut, v súčasnosti je to až 8 áut pri jednom vývoze. Zaznamenávame obrovský nárast najmä plastového odpadu.

(Pokrač. na str. 9)

O B Č A N A Ž I V O T N É P R O S T R E D I E

(Dokonč. zo str. 8)

Začiatkom septembra sme úspešne vykonali zber tzv. nebezpečného odpadu - pneumatík, žiaroviek, autobaterií, starých farieb a rôznych chemikálií.

V sobotu 28. septembra sme vykonali zber tzv. nadrozmerného odpadu a v polovici októbra chystáme zopakovať zber nebezpečného odpadu.

Najdôležitejším poznatkom od zavedenia nových poplatkov za odvoz a likvidáciu odpadu je skutočnosť, že v okolí našej obce sa prestávajú tvoriť čierne skládky v takom rozsahu, ako to bolo v minulosti.

Občania začínajú chápať, že niet žiadneho dôvodu vyvážať odpad za obec i do jej okolia. Ostáva nám veriť, že si to uvedomia aj tí, ktorí ešte možno zo zotrvačnosti semtam likvidujú odpad z domácnosti tak, že pod rúškom noci vybehnú s fúrikom kdesi za ploty a zbavia sa prebytočného odpadu, alebo pália rôzny odpad na záhrade. Veríme, že dôjde aj im, že dnes sa tak už slušní ľudia nesprávajú. Nie je na to dôvod.

Prispejme k šetreniu, stačí veľmi málo

Na inom mieste Valaličana je konštatované, že v poslednom čase zaznamenávame obrovský nárast plastového odpadu. Najčastejšie sú to plastové fľaše od nealko nápojov a zaberajú na zberových vozidlách veľa miesta. Sú ľahké. Preto sa zberové vozidlo rýchlo zaplní a vlastne vozí „vzduch“. Opätovne preto prosíme našich občanov, aby ešte doma znehodnotili tieto plastové fľaše tak, že ich nohou zošliapnu, (fľaša musí byť pri tom samozrejme otvorená. Tým sa ich pôvodný objem zmenší až na jednu pätinu. Ziskáme miesto aj doma a hlavne na zberovom vozidle. Stačí malá ochota. Ďakujeme.

Kalendár vývozu triedeného odpadu do konca roka 2002:

Október	17., 18.
November	14., 15.
December	12., 13.

Kalendár vývozu tuhého domového odpadu do konca roka 2002

Október	7., 21.
November	4., 18.
December	2., 16., 30.

V sobotu 14. septembra 2002 v Ždani si 13 spolupracujúcich obcí pripomenulo 10. výročie založenia Združenia obcí mikroregiónu Hornád.

Desať rokov mikroregiónu HORNÁD

V roku 1992 toto združenie vzniklo ako záujmové združenie obcí, ktoré prejavili záujem spoločne riešiť záujmy v oblasti.

Z pôvodných 9 sa združenie rozrástlo na 13 obcí. Dnes sú členmi združenia obce Čaňa, Geča, Gyňov, Kokšov-Bakša, Nižná Myšľa, Vyšná Myšľa, Nižná Hutka, Vyšná Hutka, Trstené pri Hornáde, Seňa, Skároš, Valaliky a Ždaňa.

Spolu je to cca 20 tisíc obyvateľov.

Od roku 2002 je toto združenie zaregistrované ako záujmové združenie právnických osôb.

Aktivity združenia sú zamerané predovšetkým na:

- riešenie problémov hospodárskeho a sociálneho mikroregiónu

- riešenie otázok tvorby a ochrany životného prostredia

- spoluprácu pri organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí

- spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami

- výmenu skúseností pri zlepšovaní samosprávnych funkcií obcí

- cezhraničnú spoluprácu s obcami maďarského mikroregiónu Hegyköz

Významnou špecifickou črtou mikroregiónu je prelínanie sa dvoch silných vplyvov: vplyv druhého najväčšieho mesta na Slovensku (Košice) a vplyv tradičnej vidieckej oblasti. Kvôli týmto protichodným vplyvom je dôležité, že obce v mikroregióne chcú uchovať svoje bohatstvo tradícií a kultúry, chcú zachovať svoj vlastný charakter a využiť ho pre svoj rozvoj. Druhý významný fakt je, že sa jedná o prihraničný mikroregión. Mikroregión má veľmi dobré oficiálne aj neformálne vzťahy so susedným mikroregiónom Hegyköz (Maďarsko). Spolupráca s týmto mikroregiónom trvá už tri roky a jeden zo spoločných záujmov, na ktorom sa obidva mikroregióny zhodli je rozvoj ekonomického potenciálu pomocou podpory vidieckej turistiky. V tejto oblasti už boli urobené spoločné prvé aktivity na obidvoch stranách hranice.

Prvým spoločným úspechom združenia je za-

vedenie triedeného zberu odpadu v roku 1995. Zavedenie separovaného zberu v tejto dobe bolo vôbec prvým v okrese Košice-okolie a pravdepodobne aj v Košickom kraji.

Od svojho vzniku starostovia združených obcí spolupracujú v rôznych oblastiach, najmä pri riešení rozvoja mikroregiónu ako celku. Neskôr začalo združenie spolupracovať s mimovládnu organizáciou SOSNA. Práve vďaka spolupráci starostov so Sosnou dostalo združenie mnohé impulzy spolupráce v rôznych oblastiach, najmä v oblasti ochrany životného prostredia a v spolupráci so školami.

Ďalším významným úspechom združenia je zriadenie Komunikačného centra Vidieckeho parlamentu vo Valalikoch, ktoré zároveň plní aj úlohu regionálneho, informačného a poradenského centra.

V spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia a so Sosnou bola vypracovaná Štúdiá rozvoja mikroregiónu Hornád.

V nedávnom čase vypracovala štvorica partnerov SOSNA, mikroregión Hornád, združenie obcí údolie Bodvy a Regionálna rozvojová agentúra Košice-okolie spoločný projekt s názvom Prebúdzanie abovsko-turnianskeho regiónu. Projekt je zameraný na komplexný rozvoj regiónu s dôrazom na rozvoj cestovného ruchu. Tento súťažný projekt bol vypísaný Karpatskou nadáciou.

Celkom boli podané 4 súťažné projekty rôznymi subjektami.

V rámci spomenutých osláv 10-teho výročia mikroregiónu boli odoslané aj Ďakovné listiny rôznym spolupracujúcim organizáciám ako sú U. S. STEEL Košice, PBH Košice, Okresný úrad Košice okolie, maďarskému partnerovi regiónu Hegyközita, aj usporiadávanie Dní mikroregiónu Hornád je spoločným podujatím spomenutých obcí. Želajme tomuto združeniu veľa úspechov pri riešení ekonomickej situácie vo svojom regióne.

Ing. Milan Tóth, starosta obce

Prehľad prác vykonaných v obci Valaliky za volebné obdobie 1998–2002

1. Dom smútku – na cintoríne Všetšvätých – Košťany.
2. Vodovodný rad na uliciach: Abovská (časť), Lúčna, Pokojná, Kokšovská (časť), Nábrežná, Čorgovská, Tichá (časť), Lomená, Radová, Zvoničná, Horná Úvrat, Pastierska, Na Valníku, Na Ortášoch, Biela, Poľná Celková dĺžka: 4272m.
3. Vodovodné prípojky: 190 ks
4. Úprava cintorínov: Bernátovce – nové oplatenie, chodník, zrezanie topoľov, výsadba nových stromov. Buzice – nové oplatenie, rozšírenie cintorína, vybudovanie oporného múra. Všetšvätých – zrezanie stromov, oprava oplatenia zadnej časti cintorína, obnova náteru (Košťany) prednej časti cintorína.
5. Výstavba parku prof. Hlaváča – asanácia starých budov, vybudovanie chodníkov a parkovísk, oplatenie, likvidácia starých a výsadba nových stromov a zatravnenie, inštalácia svetelného informačného panelu a verejného osvetlenia.
6. Vybudovanie pomníka a busty prof. Hlaváča
7. Výstavba nových autobusových zastávok v časti Košťany a Bernátovce.
8. Výstavba nových chodníkov – na Hlavnej ulici v dĺžke 1230 m na Kokšovskej ul. v dĺžke 150 m v areáli „Drobnej prevádzkarne“ – 70 m a pri pošte – 20 m. Spolu chodníky: 1 470 m.
9. Spevnené plochy (parkovisko) pri pošte – 65 m².
10. Areál „Drobnej prevádzkarne“ – oprava fasád, natretie fasád, obnova náteru na strechách.
11. Odvodnenie ulíc Staničná, Kostolná, Na Ortášoch.
12. Zahájenie výstavby telocvične pri ZŠ.
13. Ukončenie výstavby pavilónu „C“ Základnej školy.
14. Rekonštrukcia elektrickej siete (časť) vo Všetšvätých (investor VSE).
15. Oprava vozovky štátnej cesty III/06821 cez obec Valaliky (investor SSC).
16. Ostatná bežná údržba obecných objektov, verejných priestranstiev, ciest a plôch cintorínov.
17. Do konca roka 2002 je ešte plánovaná výstavba vodovodu na Kokšovskej a Okružnej ulici v dĺžke 1430 m.

ŽIADOSTI O VÝPIS Z REGISTRA TRESTOV môžete podávať už na obecnom úrade

Novelizáciou zákona č.311/1999 dochádza k zásadnej zmene spôsobu získania výpisu z registra trestov.

Oproti doterajšiemu spôsobu, keď bolo potrebné podávať žiadosti na prokuratúre je zmene v tom, že občan túto žiadosť môže podať priamo na obecnom úrade v mieste svojho bydliska.

K žiadosti, ktorú získa na obecnom úrade žiadateľ priloží kolkovú známku v hodnote 100,-Sk. Túto žiadosť pošle obec na Generálnu prokuratúru.

Obec v zmysle zákona za tento úkon vyberie od žiadateľa správny poplatok vo výške 50,- Sk.

Žiadosti o výpis z registra trestov sa môžu podávať len na originálnych tlačivách.

A.B.

INFORMÁCIA PRE DRŽITEĽOV PSOV

Možno Vás prekvapila formulácia držiteľ psa, ale tá je prebratá z nového zákona č. 282/2002 ktorým sa upravujú niektoré podmienky držania psov. Zrejme je tento pojem presnejší, lebo nie každý kto má psa je aj chovateľom. Platí to, bohužiaľ aj pre našu obec.

Množstvo potulujúcich sa štvornohých miláčikov a prednedávnom dokonca takýto pes pohrýzol žiačku pri ceste zo školy. Vzhľadom na absolútnu nezodpovednosť majiteľov psa sme ho dali utradiť asanačnou službou za asistencie polície.

Vyššie spomínaným zákonom sa výrazne posilnili právomoci ale aj povinnosti obce. **Obec od 1. januára 2003 bude viesť evidenciu všetkých psov, ktoré sa v obci nachádzajú. Psa do evidencie je povinný prihlásiť držiteľ psa. Podrobnosti po prijatí všeobecné záväzného nariadenia včas oznámime.**

Podľa nového zákona môže obec ukladať pokuty až do výšky 5.000,- Sk a pri opakovaných porušeníach povinností možno mu uložiť až dvojnásobnú pokutu. Za priestupok sa považuje aj útočenie alebo iným spôsobom ohrozovanie človeka voľne sa pohybujúcim psom. Preto aj takýmto spôsobom upozorňujeme tých občanov, ktorých psi permanentne ohrozujú spoluobčanov (napr. na Zvoníčkovej ulici), že nové právomoci bude obec využívať a priestupky budeme nútení postihovať pokutou v zmysle nového zákona.

Š. P.

SLOVO K STAVEBNÍKOM

Pred rokom 1989 bolo v našej obci ročne vydaných aj tridsať stavebných povolení na výstavbu rodinných domov. Legislatíva umožňovala vytvárať hromadné stavebné obvody vyvlastňovaním záhrad a spätným pridelovaním stavebných pozemkov do osobného užívania. Negatívom bolo, že sa zároveň neriešila aj potreba inžinierskej infraštruktúry a napriek malej výmere pridelovaných pozemkov (5 až 6 árov) si každý musel postaviť vlastnú žumpu a studňu. Po revolúcii výstavba domov takmer úplne zamrzla. V ostatných rokoch je však badať určité oživenie a podľa informácií z okresného úradu najviac stavebných povolení vydávajú práve pre našich občanov. Sme radi, že napriek vysokým cenám stavebného materiálu obec žije a výstavba nových domov pokračuje.

Myslím, že je treba našich mladých stavebníkov pochváliť. Pri kolaudácii nových domov sme milo prekvapení kvalitou a celkovou úrovňou novostavieb. Životnosť rodinného domu je spravidla 100 rokov. Preto je rozumné vybrať si taký projekt domu, ktorý je nadčasový a dom po jednom, dvoch desaťročiach nepôsobí trápny dojem. Ani naša obec sa v minulosti nevyhla rôznym módnym vlnám. Spomeniem tzv. čínske strechy zo šesťdesiatych rokov alebo tzv. televízory z rokov osemdesiatych. Aj na Slovensku sú obce, napr. na Orave, kde aj v rokoch socializmu stavali klasické domy mierne obdĺžnikového pôdorysu so sedlovou strechou, bez módných výstrelkov.

V súčasnosti sa rodinný dom za menej ako 1,5 milióna korún hádam ani nedá postaviť. Napriek tomu sa mnohým zdá cena za projekt vysoká, hoci nedosahuje ani 2 % z nákladov na stavbu. Preto siahame po katalógových projektoch, ktoré sú často nie najkvalitnejšie a to hlavné – nepristanú prostrediu slovenskej dediny.

Kolaudácia domu prestáva byť formálnou záležitosťou a stavebný úrad vyžaduje, aby stavba bola realizovaná podľa schváleného projektu. Stavebníci sa prispôbili a domy sú hneď krajšie. Dúfam, že doba keď sa licitovalo pri murovaní či pridáme ešte dva tri „šory“ kvádrov je definitívne za nami. Skúsťe doma vyrobiť lavičku bez toho aby ste mali rozmery. Bude nepohodlná na pohľad nepekne. O to viacej by sme mali zasahovať do projektu domu. Porušíme vyváženosť jednotlivých rozmerov a výsledok nás nepoteší.

Tempo výstavby v súčasnosti sa nedá s tým prednovembrovým porovnať. Na druhej strane sú súčasne domy neporovnateľne krajšie a hlavne energeticky úspornejšie a kvalitnejšie.

Š.P.

DROBNÉ STAVBY

Vzhľadom na neustále nejasnosti v súvislosti s povoľovaním stavieb v kompetencii obecného úradu, vraciame sa aj v dnešnom čísle k tejto téme.

Stavby a ich zmeny sa môžu uskutočňovať iba na základe stavebného povolenia alebo na základe ohlásenia stavebnému úradu. Obce vykonávajú právomoc stavebného úradu pri drobných stavbách, pri stavebných úpravách, ktorými sa podstatne nemení vzhľad stavby, nezasahuje sa do nosných konštrukcií, nemení sa spôsob používania stavby a neohrozujú sa záujmy spoločnosti. Ďalej pri udržiavacích prácach, ktoré by mohli ovplyvniť stabilitu stavby, požiarne bezpečnosť stavby a pod., pri telekomunikačných stavbách pri informačných, propagačných a reklamných zariadeniach, ktoré sú pevne spojené so stavbou alebo terénom.

Drobné stavby sú stavby, ktoré majú doplnkovú funkciu hlavnú stavbu a to:

- prízemné stavby ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m² a výška 5 m, napr. kôlne práčovne, letné kuchyne, prístrešky, zariadenia na nádoby na odpadky, stavby na chov drobného zvieratstva, sauny, úschovne bicyklov a detských kočíkov, čakárne a stavby športových zariadení;

- podzemné stavby, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 25 m² a hĺbka 3 m, napr. pivnice, žumpy;

- stavby organizácií na lesnej pôde slúžiacej na zabezpečovanie lesnej výroby a poľovníctva, ak ich zastavaná plocha nepresahuje 30 m² a výška 5 m, napr. sklady krmiva, náradia alebo hnojív;

- oplotenie
- prípojky stavieb na verejné rozvodné siete a kanalizáciu všetkých stavieb a pripojenie drobných stavieb na rozvodné siete a kanalizáciu hlavnej stavby;

- nástupné ostrovčeky hromadnej verejnej dopravy, priechody cez chodníky a na susedné pozemky, priepusty a pod.

Udržiavacími prácami pri ktorých nie je potrebné ani ohlásenie sú najmä

- opravy fasády, opravy a výmena strešnej krytiny alebo povrchu plochých striech, výmena odkvapových žlabov a odtokových zvodov, opravy oplotenia a výmena jeho častí, ak sa tým nemení jeho trasa;

- opravy a výmena nepodstatných stavebných konštrukcií, najmä vnútorných priečok, omietok, obkladov stien., podláh a dlažby, komínov, okien, dverí a schodiškových zábradlí;

- údržba a opravy technického, energetického alebo technologického vybavenia stavby ako aj výmena jeho častí, ak sa tým zásadne nemení jeho napojenie na verejné vybavenie územia ani nezhorší vplyv stavby na okolie alebo na životné prostredie, najmä klimatizačného zariadenia, výtahu, vykurovacích kotlov a telies a vnútorných rozvodov;

- výmena zariaďovacích predmetov, najmä kuchynských liniek, vaní, vstavaných skriň
- maliarske a natieračské práce.

Š.P.

Zastupiteľstvo KSK od doby svojho vzniku po voľbách na svojich niekoľkých zasadnutiach riešilo predovšetkým otázky kreovania úradu a jeho personálneho obsadenia ako aj otázky kreovania jednotlivých komisií zastupiteľstva a voľby ich predsedov. Volilo tiež podpredsedu KSK a hlavného kontrolóra. Odsúhlasovalo rozpočet úradu KSK a prerokovalo otázky spojené s prechodom kompetencií z okresného a krajského úradu na samosprávne kraje.

Začína tvorivá práca ZASTUPITEĽSTVA KOŠICKÉHO SAMOSPRAVNEHO KRAJA (KSK)

Po týchto úvodných nevyhnutných procedúrach možno konštatovať, že začala sa tvorivá práca zastupiteľstva. Najvýznamnejšou aktivitou je proces prerokovania a schvaľovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja. Tento základný rozvojový dokument bude zohrávať kľúčovú úlohu pri ďalšom smerovaní rozvoja nášho kraja a to aj vzhľadom na očakávané čerpanie prostriedkov na podporu tohto rozvoja z fondov Európskej únie.

Veľmi zjednodušene povedané na základe posúdenia súčasného stavu boli vytypované tzv. silné a slabé stránky nášho kraja a vytypované príležitosti, ktoré je možné využiť pri rozvoji. V súlade s tým bolo vytypovaných a schválených 6 základných (globálnych) cieľov rozvoja kraja, ktoré budú následne rozpracované do jednotlivých opatrení pre dosiahnutie týchto cieľov.

Pre názornosť uvádzame niektoré zaujímavé údaje z rozpracovaného programu rozvoja KSK. Program je však značne rozsiahlym dokumentom. Tí, ktorí sa chcú podrobnejšie oboznámiť s jeho obsahom môžu tak urobiť, ak navštívia www-stránku úradu KSK na adrese www.kosice-region.sk

ROZVOJ VIDIEKA

Silné stránky:

- vhodné podmienky pre rozvoj poľnohospodárstva a lesného hospodárstva v rámci SR;
- rozvinuté odborné školstvo
- vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku;
- významné prírodné a kultúrno-historické bohatstvo;
- prítomnosť ľudových tradícií v živote obyvateľov;
- existujúce občianske aktivity v rámci tretieho sektora.

Slabé stránky:

- nepriaznivá sociálna a vzdelanostná úroveň obyvateľstva;
- vysoká miera nezamestnanosti
- značná sústredenosť a vysoký podiel neprispôsobivej časti rómskeho obyvateľstva
- nízka dostupnosť sídiel
- nedostatočná vybavenosť technickou infraštruktúrou
- nízky stupeň občianskej vybavenosti
- absencia podnikateľských aktivít

- slabá informovanosť vo všetkých oblastiach občianskeho a hospodárskeho života
- absencia rozvojových programov
- nedostatočné voľné finančné zdroje

Príležitosti:

- dobudovanie technickej infraštruktúry
- podpora optimálnosti sídelnej štruktúry;
- zlepšenie dopravnej dostupnosti zatriktnívi vidiek pre podnikanie a cestovný ruch;
- rozvoj služieb, školstva a cestovného ruchu smerujúci k vytváraniu pracovných príležitostí;
- rozvoj hospodárskych aktivít založených na využívaní miestnych zdrojov zabezpečí trvalú udržateľnosť rozvoja;
- kultivovaním geofondu stabilizovať ekológiu krajiny;
- vytvorením garančného fondu podporovať začínajúcich podnikateľov;
- diverzifikácia výrobných podnikov, organizácií a vzdelávacích zariadení budovaním pobočiek;
- výstavbou logistických centier zlepšiť zásobovanie a odbyť.

Ohrozenia:

- rast nezamestnanosti;
- pokles počtu stálych obyvateľov obcí a strata identity obcí;
- neriešenie rómskej problematiky;
- pomalý rozvoj dopravnej infraštruktúry;
- nedobudovanie siete inštitúcií poskytujúcich služby podnikateľom;
- nedostatočná inštitucionálna sieť pre využívanie disponibilných finančných zdrojov;
- prílev lacných zahraničných vysokodotovaných potravín.

M.T.

PLOT

Oprava oplatenia v Buziciach finišuje. V stredu sme natiahli napínací drôt a stihli sme ešte namontovať jeden balík pletiva, čo je 25 metrov. Pletivo je pekné, vysoké 1,20 m, zelené poplastované, a bolo dosť drahé: 1 balík stál 3200,- Sk, ale cintorín bolo potrebné oplotiť už len z toho dôvodu, že sa nachádza pri hlavnej ulici a taktiež aj zosnulým treba preukázať určitú úctu.

Vo štvrtok ráno na cintoríne už pletivo nebolo. Niektorí „ŠIKOVNÝ“ ho odmontoval a odniesol. Nič sa nedá robiť, pletivo dokúpi-

me a spôsob montáže prispôsobíme prostrediu – na každý stĺp privaríme príložky z plochej ocele.

Nechcem sa venovať tomu, kto pletivo ukradol, ten si to nezaslúži! Predpokladám, že zloděj si ukradnuté pletivo doma nenašiel, veď koniec koncov, bolo by to po-do-zrivé. Títo ľudia sa snažia ukradnúť veci speňažiť, a práve o to ide. Kým budeme kupovať kradnuté veci, budú zloději kradnúť! Malo by nám byť jasné, že ak nám niekto ponúka tuje po 100,- Sk, pričom v záhradníctve stojí 600,- Sk, alebo autorádio za 500,- Sk a v obchode stojí 5000,- Sk, je viac než isté, že tieto veci sú kradnuté. Možno ušetríme, ale keď je dopyt, tak je aj ponuka a na-bu-dúce môžeme byť obeťou nenechavcov aj my. Dnes kúpim lacno kukuricu, zajtra mi ukradnú autorádio z auta.

A tak to pôjde dokola, až kým ľudská chamtivosť a hlúposť bude figurovať medzi slušnými a poctivými ľuďmi. Preto nenechajme sa zlákať hmotnými vecami, ktoré nie sú naše resp. vecami ktoré sú kradnuté!!!

Ešte raz pozdravujeme toho, kto výhodne kúpil nové, pekné, zelené pletivo za výhodnú cenu. Malo to byť pletivo na cintoríne v Buziciach, ale „ŠIKOVNÍ LUDIA“ sa postarali o to, aby to bolo inak.

Š.P.

CHODNÍK

Na zasadnutiach obecného zastupiteľstva vo Valalíkoch viackrát zaznela požiadavka na riešenie nebezpečnej situácie na časti Kokšovskej ulice. Ako štátna cesta do Kokšov-Bakše je frekventovaná, využívajú ju aj deti z najväčších častí obce (Buzice a Bernátovce) pri ceste do školy. Najnebezpečnejší bol úsek pred zastávkou SAD pri dome p. Jozefa Mitra.

Vybudovanie chodníka však nebolo možné kvôli malej šírke cesty, keď asfaltová vozovka bola takmer pri oplatení, preto sme začiatkom roka privítali ústretovosť majiteľa novostavby rodinného domu p. Ing. Antala, ktorý bol ochotný predať obci za účelom výstavby chodníka cca 1,10 m pozdĺž cesty. Následne obec odkúpila pozemok aj so starým domom od rodiny Szilagyiovej. Tým sa nám vytvorili možnosti na výstavbu chodníka v celej dĺžke nebezpečného úseku.

Pred výstavbou samotného chodníka sme uložili do zeme vodovodné potrubie. Keďže záhrady boli od cesty nižšie o cca 60cm bolo nutné vybudovať opornú stenu o ktorú by sa nový chodník so zámkovou dlažbou oprel. S výstavbou plota začal pán Antala a v úseku, ktorý vlastnila obec sme začali my, za pomoci pracovníkov VPP. Už v čase výstavby sa objavila možnosť výmeny pozemkov s Ing. Hudym tak, aby vznikol na mieste zbúraného domu pekný priestor, na ktorom by sme vybudovali chodník smerom na Čorgovskú ulicu a pekný malý park. Je povinnosťou obce novovzniknutý obecný pozemok oplotiť.

Mrzí nás preto, že z mnohých strán počúvame výčitky, že staviame ľuďom ploty, prečo aj im nepostavíme a podobne.

Myslíme si, že celý nepekný kút našej obce sa zmenil na nepoznanie a to hlavné je, že predmetný úsek cesty sa stane bezpečnejším pre nás všetkých.

Š.P.

VÝSLEDKY VOLIEB DO NR SR V OBCI VALALIKY

V piatok 14. a sobotu 15. septembra 2002 sa uskutočnili na Slovensku voľby do Národnej rady SR. V našej obci volili v štyroch volebných okrskoch. Bohaté zastúpenie politických strán vo voľbách sa prejavilo aj v bohatom zastúpení v okrskových volebných komisiách. Okrskové komisie boli tvorené zástupcami, ktorí boli nominovaní jednotlivými politickými stranami. Celkom vo všetkých okrskových komisiách pracovalo 44 členov a štyri zapisovateľky. Veľký počet kandidujúcich strán sa prejavil aj v počte hlasovacích lístkov, ktorých bolo len v našej obci 70 400 ks.

Účasť voličov vo voľbách

	Buzice	Bernátovce	Všechsvätých	Košťany	Spolu
Celkom zapísaných	843	749	519	509	2 620
Vydané obálky	557	441	319	313	1 630
Odvzdané obálky	557	441	319	313	1 630
Platné hlasy	552	433	313	313	1 611
% účasti voličov	66,07	58,87	61,46	62,67	62,2

AKO SME VOLILI

Výsledky hlasovania v obci Valaliky vo voľbách do NR SR

	Buzice	Bernátovce	Všechsvätých	Košťany	Spolu	%
SDKÚ	116	86	70	45	317	19,67
KDH	104	92	58	53	307	19,06
ANO	96	60	39	48	243	15,08
SMER	71	59	54	43	227	14,09
HZDS	40	32	32	44	148	9,18
KSS	40	37	19	12	108	6,70
HZD	10	8	9	16	43	2,67
PSNS	19	9	3	11	42	2,73
SNS	13	6	8	9	36	2,23
SDL	1	6	5	1	13	0,81
SMK	2	2	2	0	6	0,37

Ako volili občania v obciach mikroregiónu Hornád

	Valaliky	Geča	K.Bakša	Gyňov	N.Myšľa	V.Myšľa	N.Hutka	Seňa	V.Hutka	Skároš	Čaňa	Žďaňa	Trstené p/H.	Okr.KE-okolie
SDKÚ	19,67	20,7	17,3	12,6	24,2	21,7	18,2	15,9	13	31,7	10,8	13,7	17,5	14,9
KDH	19,06	15,8	18,7	16,2	14,9	16,7	10,1	6,6	18,1	14,8	5,5	22,9	13,3	8,5
SMER	14,09	17,5	17,3	12,3	14,9	12,6	17,4	11,8	24,8	10,2	17,3	13,6	18,1	11,6
ANO	15,08	13,1	12,7	12,3	8,3	14,9	18,6	12,9	13,6	15,3	17	13,3	14,1	11,4
HZDS	9,18	14	11,8	17,1	11,2	8,8	11,3	7,2	11,9	7,5	19,9	15,4	12,9	11,6
KSS	6,7	5,4	7,1	11,4	5,9	6,5	6	5,5	9	4,3	5	5,6	6,7	6,9
SNS	2,2	1,8	2,1	3,3	1,9	2	2,8	0,4	1,1	2,5	4,6	2,1	2,8	1,6
PSNS	2,7	3,5	3,3	6,6	3,04	4	6,9	1,1	3,4	3	4,9	1,4	4,4	2,8
SMK	0,3	0,40	0,5	1,2	0,2	0,2	0,8	26,6	-	0,2	0,6	0,1	0,4	20,2

ŠPORT

ŠPORT

STOLNÝ TENIS

**To tu ešte nebolo!
Valaliky hrajú prvú ligu
žien v stolnom tenise!**

V hodnotení stolného tenisu Košického kraja podľa zisku medailí na majstrovských súťažiach skončil STO Valaliky na 2. mieste za Michalovcami. Za nami skončili kluby s dlhou a úspešnou tradíciou napr. Košice, Poproč.

V snahe opäť úspešne reprezentovať naše Valaliky sme 1. augusta po mesačnej pauze začali s dvojfázovým tréningom. Deti trénovali s chuťou, čo sa odzrkadilo aj na výsledkoch v prvých štartoch.

Na satelitnom turnaji v Topolčanoch sme mali po reprezentácii Izraela druhé najpočetnejšie zastúpenie. Turnaja sa zúčastnilo vyše 200 štartujúcich z ôsmich krajín. Valaliky v súťaži družstiev vybojovali krásne piate miesto.

Úspešní sme boli aj na krajskej bodovačke v Humennom. **Lívia Drotárová: 1. miesto, Zuzka Takáčová: 3. miesto, Rasto Straka: 3. miesto, Paľo a Miro Eliášovi v štvorhre: 2. miesto.**

Nestratili sme sa ani na slovenskej bodovačke najmenších minikadetov v Prešove. **Rasto Eliáš: 5. miesto, Zuzka Takáčová, Dominika Lacková: 4. miesto v štvorhre.** Prijemne prekvapil aj najmladší hráč turnaja **Jožko Peterčák.**

Na bodovačke v Michalovciach potešili naši žiaci **L. Drotárová skončila druhá.** V boji o postup do finále porazila držiteľku zlatej medaily z Majstrovstiev Európy v Moskve. Pochváliť treba aj **R. Straku a Jožka Semana.**

Kolotoč zápasov a turnajov sa krúti na plné obrátky a my sa na ňom nechceme len viezť, ale viezť sa v popredí.

Na koniec! To tu ešte nebolo! Naše dievčatá si vybojovali účasť v prvej slovenskej lige žien!

L. Andor

VALALIČAN – obecné noviny

Vychádzajú štvrťročne. Registrované OÚ číslo: OÚ 1/1995 Dr.Čid.

Vydáva Obecný úrad Valaliky.

Grafická úprava a sazba: **VALENTINA DTP** Studio, Krivá 18, Košice.

Tlač: **EMILENA**, tlačiareň, Čermeiská 3, Košice. Náklad: 800 ks.